

37850

ДЪТОЧА БИБЛИОТЕКА „ПЧОЛКА“
Ч. 2.

10

СОФІЯ РУСОВА

ВОРОБЧИК

ОПОВЪДАНЕ ДЛЯ ДЪТЕЙ

УЖГОРОД : 1924
НАКЛАДОМ ЧАСОПИСУ „ПЧОЛКА“ ПРИ ТОВАРИСТВЪ „ПРОСВѢТА“

N 27869

SLOVANSKÁ KNIHOVNA
3186244198

628572

Ластѡвка зажурилася: она сидѣла на даху хатки одного селянина, схилила свѡй маленький дзюбок и стогнала: „Як я хочу їсти!“

А вже не є жадных мух, всѣ зникли, бо наближаєся зима. Ох яка я голодна!“

Туй близенько на шпакѡвницѣ сидѣв молоденький Шпачок. Он також журливо хитав головою и казав до Ластѡвки:

— Я навѣть не зловив од ранку жадного хробачка.

На сию розмову надѡйшов Бузьок. Он зупинився на поранѡм поли, став на однѡй нозѣ и пѡдняв другу. Он також мав сумный выгяд.

— Я гадаю — забелкотав он широко розкрываючи довгий дзюбок — що нѣхто з вас днесь не видѣв нѣ одноѣ жабки. На болотѣ вже не є жадноѣ, я так днесь и не мав снѣданка.

Туй прилетѣв Жаворонок и сѣв на шпакѡвницѣ:

— Чого се вы всѣ так зажурилися — зазвѣдав он веселенько. — Скажѣть менѣ, що таке сталося?

— Та нѣчого — одповѣв Шпачок. — Нѣчого не сталося, але з дерев все листья облетѣло и не залишилося анѣ мух, анѣ мотыликѡв, анѣ хробачкѡв. Мы всѣ вже поѣли.

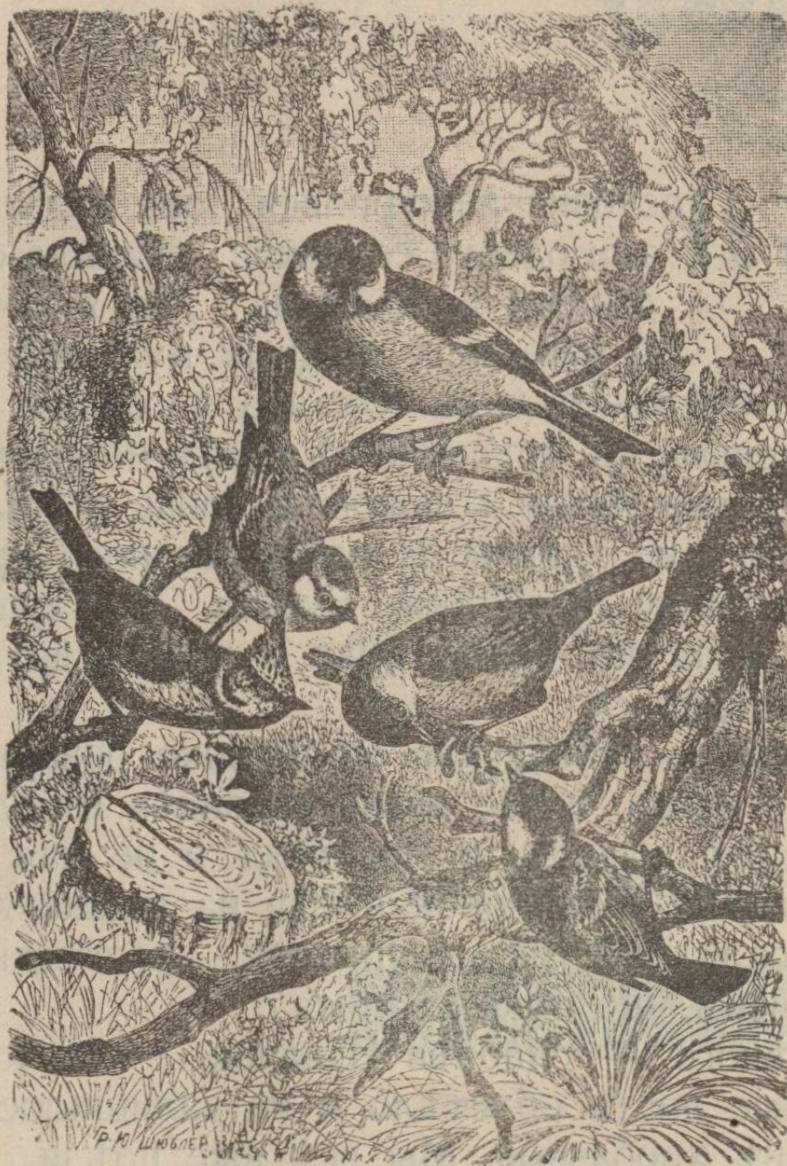
— Так, ваше становище не дуже красне — жартуючи одповѣв Жаворонок.

— А ты чого радуєся, хиба твоѡй стан красше нашого? — сердито звѣдала Ластѡвка.

Жаворонок потряс чубатою головкою и весело заспѣвав:

— Ой нѣ, нѣ. Я ще маю много зелени, в них все знайдеш щось смачненьке. О нѣ, нѣ! Я ще маю чимало зернят и в поли и в лѣсѣ.

— Ну — досить — суворо висловився Бузьок. — Не е чого

сваритися. Красше обмѣркуеме, що нам треба робити.

— Нам не е часу сваритися — сказав Шпачок. — Всѣм нам погано и не е нам иншого виходу, як податися в мандрѣвку. Всѣ мы вже понаучовалися лѣтати, я з братами що

дня мав вправы в лѣтаню. Мы чекаеме лише, коли старшѣ визна-
чать день для вылету.

Всѣ визнали доцѣльною пропозицію Шпачка и рѣшили
зобратися на великѣй луцѣ на другий ранок, щобы там при-
лѣжно оглянути всѣх птахѣвъ, хто годен до великоѣ дороги. Всѣ
згодилися, кромѣ Жаворонка, який ще не видѣвъ жадноѣ пот-
ребы поспѣшати. По такѣй розмовѣ всѣ розлетѣлися, кождый
повернув до своѣх хаты.

Воробчик, котрый сидѣвъ пѣд стрѣхою хаты, все се чув. Он
нѣколи не був на мандрѣвцѣ, нѣколи не лѣтавъ далеко од свого
гнѣздочка пѣд стрѣхою, але як ему закортѣло також полетѣти
дакуди далеко у свѣт! Ластѣвка лѣтом якось оповѣдала ему
за свои мандрѣвки — що то за чудовѣ краины она видѣла,
кѣлько там вышень и других овочѣвъ, якѣ мож ласовати до
схочу, скѣлько там всѣляких мушок и хробачкѣвъ, як там тепло
и свѣтло. А туй ось зима надходить, буде холодно, буде го-
лодно — воробчик аж здрѣгнувся, як згадавъ тогорѣчну сувору
зиму: понасыпало снѣгу всюды цѣлѣ горы, не ѣ чого з'ѣсти,
не ѣ де заховатися од вѣтру пронизливого! Зажурився вороб-
чик. Але, думав он далѣ, чому мене нѣхто з них не закликавъ в
мандры, чому мене нѣхто не звѣдав, ци не хочу я також до
них прилучитися?

Довго думав Воробчик за свою долю, сумно стало ему. И
коли над вечер он знов увидѣвъ Ластѣвку, он тихенько, сором-
ливо зазвѣдав ѣ, ци не згодилася бы она выпросити и ему
дозвѣл одлету разом из другими птахами.

— Що? Ты, ты, хочеш из нами летѣти — засмѣялася з
призирством Ластѣвка. — Та ты зараз змучишся! Ты тѣльки
представ собѣ, що треба довго-довго летѣти и все летѣти
понад землею, понад горами, степами, морями. Твои несчастнѣ
маленькѣ и слабенькѣ крыльця не вытримають такого довгого
напруженя.

— Ох, менѣ так хотѣлося полетѣти з вами! — благов
Воробчик. — Чому вы менѣ забороняете летѣти з другими

птахами, я так горячо сего бажаю, я мушу з вами летѣти, чуеш, сестро, я не могу не летѣти.

— Подумайте! Ци ты не здурѣв? — зажурено звѣдала Ластѣвка. — Ци ты забыв, хто ты еси?

— Ох нѣ! нѣ! — журливо одповѣв Воробчик.

Але ластѣвка не хотѣла бѣльше его слухати, она вернулася в свое гнѣздочко и одразу заснула. Не чула она, як малый воробець недалеко од неѣ плакав и ридав над своею слабостію, але разом из сим он давав собѣ слово таки спробовати свои силы и разом из другими птахами податися в мандры, полетѣти в той вирій, що так спокѣшав его своею таемничюю красою. Мабуть там добре, гадав сѣренький птах, що майже всѣ птахи кожного року туды летять и летять...

*

На другой ранок позлѣталися на луку птахи из всѣх усюдѣв и спустилися на землю. Были там и Шпаки и Бузьки и Ластѣвки и много всякого дрѣбного птаства. Не было лиш

Зазулѣ и Соловейка, бо они давно вже одлетѣли своим товариством. Старый Бузьок, що вже 10 разѣв мандровав в Египет, давав порядок. Всѣ числили его наймудрѣйшою птицею далеко наоког.

— Ставайте в ряды! — командовав он и всѣ птахи выстроѣлися в лінію. Найстаршѣ птахи, наибѣльше досвѣдченѣ оглядали их, ци не бракує им дачого для довгоѣ небезпечноѣ подорожи. У кого крыла были змятѣ, в кого повыпадало да-скѣлько пер из хвоста, тых визнавали нездатными до мандрѣвки. А тѣ, котрѣ не хотѣли коритися заборонѣ, были туйже вбитѣ на смерть ударами крыл и дзюбѣв. На луцѣ стояла страшена колотнеча и крик.

Воробчик потайно дивився на се, притупливши свое сѣ-реньке тѣло до сѣрого плоту, який одгорожував луку од саду одного селянина. Але хтось из старших птахѣв его помѣтив.

— Ты чого сюда забрався? — загукали всѣ на него.

— Ци не выгадаєш ты також летѣти з нами? — звѣдовав его Шпачок.

— Подивѣться на его крыла — смѣялася Ластѣвка — та он з нами не перелетить.

И всѣ птахи запискотѣли, зацвѣрѣнкали, почали смѣятися з воробця.

Але он одважився голосно им сказати: — Я добре знаю, що я нещастна мала пташка. Але я хочу увидѣти тѣ далекѣ краины, куди вы летите. Я не хочу, не хочу туй лишатися.

— Ты останешся не оден, — тихо сказав йому рыбачок, я також нѣколи не покидаю рѣдну оселю и не лечу в невѣ-дому далеку чужину.

— Я також, голосно прокаркала ворона. — Не забудь и мене, проспѣвала синичка. — Я лишуюсь в роднѣм лѣсѣ.

— Ах, я не можу! — позѣхнув воробець. — Хоть оден раз менѣ глянути на той край...

Але коли он оглянувся — лука зовсѣм опустѣла, птахи розлетѣлися и маленькими товариствами попрямовали в далекий вирій. Ще одна лиш зграя невеличких пташок ще лиш що знималася з луки. Воробчик стрепенувся, глянув за ними и рѣшуче полетѣв за послѣдною зграєю. Одразу стало йому так радостно, так легко в його маленькѣм сердци. Ось вже пролетѣли понад

хатами родного села, понад городами, де воробчик все ласовав вышнѣ и сливки. Летѣли не дуже високо и усе на полудне и на полудне. Воробець не осмѣлювався прилучитися до даякоѣ пташиноѣ зграѣ, але тримався близенько до послѣдноѣ. Скоро он почув страшенне умуѣне, цѣле його маленьке тѣло болѣло, слабенькѣ крыла ледви тримали його в воздухѣ, але он усе держався и робив величезнѣ напруженя, щобы не одстати од тоѣ зграѣ маленьких пташок, до якоѣ он прибався.

Над вечер, на якѣмсь широком поли всѣ птахи розтаборилися на ноч. Старшѣ обходили усѣ табунки, але воробчик, зне-силений надзвычайным для него перелетом, так заховався в траву, що его нѣхто не помѣгив.

Он як впав на землю, так и заснув. Он не чув, як кричали птахи, як бузьки хлопали дзюбами. Он не почув, як проводарѣ кожного табунка наказовали, завтра ще досвѣта підніматися и летѣти далѣ.

Коли он прокинувся, на поли было вже ясно, з за хмары сонце піднімалося червоне, холодне. И на усьому поли жадного птаха, усѣ полетѣли усѣ одразу давно вже знялися. Воробчик дивовався и не давав вѣры власным очам — полегѣли, а он остався, сам самотный, на чужом полѣ, далеко од родноѣ оселѣ. Воробчик заплакав. Он плакав довго, горко над своєю самотностію, слабостію, недолею. Тѣло його ще болѣло, хотѣлося ѣсти. Коли несподѣвано он почув десь недалеко стогон, слабый стогон дегде недалеко на земли. Воробець не перестав плакати и почав прислухатися. Он скоро зрозумѣв, що стогнав даякий великий птах. Воробчик спочатку напудився, хтож його зна який там птах, але самотность душила воробця. Он обережно вылѣз з сухоѣ травы и пойшов злегка подскакуючи на той стогон. Скоро он увидѣв довгѣ червонѣ ноги, великий дзюб.

— Та се ж наш бузьок! — Радостно познав воробчик того бузька, котрый жив в одном дворѣ з ним. Тепер он лежав зне-силений на голой земли и тяжко стогнав.

— Що се тобѣ сталося? — звѣдав он його з великим

сповчутем, бо сам себе почував таким нещастливим, що цѣлым сердцем сповчував чужой недолѣ.

— Ох, воробчику маленький, таке менѣ трафилось — одповѣв йому бузюк — як збиралися усѣ птахи в велику подорож, то в мене дуже болѣло крыло, але я не признався нашой старшинѣ, боявсь, що вбють або звелять лишитися. А я ж так хотѣв летѣти в ту чудову краину, до якоѣ я вже двѣчи навѣдався. Але коли довелось летѣти так довго, заболѣло в мене крыло, я мовчав и терпѣв, але коли мы вже сюды долетѣли, я впаав знесилений и увидѣв, що менѣ не долетѣти в вирій. Старший хотѣв мене вбити, але я вмолив його лишити мене оттуй, може смерть сама мене туй знайде.

И бузюк тяжко застогнав!

— Я брате мѡй, також хотѣв летѣти в вирій — сумно оповѣв горобець — та и менѣ не выстарчило силы. Лише до сего поля долетѣв тай впаав зовсѣм выснаженный. А они знялися, полетѣли... Не видѣти менѣ золотого вирию...

Обое зажуренѣ птахи замовкли. Навкруги было пусто, суха трава дзвенѣла од холодного осѣнного вѣтру, небо было вкрыто хмарами...

*

Бузюк поволи одужовав, воробчик не покидав поле и чим мѡг запомагав йому. Они вырѣшили повернутися до дому, бузюк на высокий дах селянина, а воробчик в свое рѡдне гнѣздочко под стрѣхою тоѣ самоѣ хаты. Але воробчик не розумѣв в який бѡк треба летѣти. Бузюк навпаки, далеко знав цѣлу околицю и обѣцяв воробчику разом из ним летѣти. И дѣйсно, одного дня, коли осѣнне сонце выглянуло из за хмар, обое товарищѣ вырѣшили повертати в рѡдну оселю. Обое слабѣ они зробили сю подорож не одразу а за колька днѣв. Бузюк господарь хаты привитав дуже приязно, дѣти вынесли йому кусок мяса и упросили нянька дати улюбленому птахови притулок в сѣнях. Наклали йому соломы и змученый бузюк добре умѣстився у ласкавого господаря.

Не така доля стрѣтила воробця. Його гнѣздо зайняли другѣ воробцѣ. Довелось йому примоститися просто под стрѣхою стайнѣ.

Зима якось стала одразу. Завив вѣтер, замело снѣгом всюды, лютѣ морозы скували як зелѣзными ланцами усю природу. Воробчикови тяжко жилося, нѣгде нѣ зернятка, анѣ мушки. Холодный вѣтер поднимав на тѣлѣ пѣря и бѣдне тѣльце холонуло наскрѣзь. А он сидѣв весь надутый и мріяв за той чудовый край, куды полетѣли сильнѣ здоровѣ птахи. Там сонце, вѣтрець тепленький повѣває и розносить запахи чудовых квѣток, золотѣ, зеленѣ, маленькѣ мушки лѣтають, овочѣ дозрѣвають и в далечинѣ море выблискуе под золотыми лучами сонця, яка краса!

Одной ночи вдарив такий мороз, що дерева трѣскали, усе живе поховалось куды змогло, усе якбы завмерло и лиш звѣзды на високом небѣ холодно яскраво блимали. Воробчик спав. Йому снився желаний вирій. Мороз проймав його наскрѣзь, поволи тѣло його холонуло усе больше и больше, кров застигала в жилах, сердце перестало битися и он сам не счувся, як впаив стрѣхи на бѣлый снѣг, и лежав непорушно, як сивый клубочок пѣря.

* * *

И все скончилось по воробци. Не перенѣс он лютоѣ зимы и не осягнув своих мрѣй блискучих. И лиш синичка ранком прилетѣла з саду и заспѣвала йому жалобну прощальну пѣсню.

Подебрады, 29. XII. 1923 р.

ДРУКАРНЯ АКЦ. ТОВ. „УНІО“ В УЖГОРОДЬ.